

**Rozbor zasedání pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení
dopadů regulace a hodnocení projednávaných návrhů právních předpisů
v roce 2018**

Úvod

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace (dále jen „Komise RIA“) byla zřízena v listopadu 2011. Jejím posláním je posuzování kvality provedeného hodnocení dopadů navrhované regulace (*regulatory impact assessment*, zkráceně RIA) u předkládaných návrhů právních předpisů, tj. u zákonů, nařízení vlády, vyhlášek a rovněž věcných záměrů zákona (dále jen „právní předpisy“). Komise RIA byla zřízena mj. v reakci na doporučení OECD členským státům ohledně ustavení mechanismů a institucí pro aktivní provádění nezávislé kontroly předkládaných právních předpisů z hlediska kvality hodnocení jejich dopadů a identifikaci případných nedostatků.

Komise RIA má od počátku svého působení ambici přispívat ke zlepšení analýzy celospolečenských dopadů nově navrhovaných právních předpisů. Prostřednictvím posuzování kvality zpracovávaných závěrečných zpráv z hodnocení dopadů regulace (dále jen „závěrečné zprávy RIA – ZZ RIA“) se Komise RIA nepřímou snází přispět i ke kultivaci legislativního procesu s důrazem na transparentnost směrem k „příjemcům“ regulace a rovněž na kvalitní analýzu řešeného problému.

RIA v rámci návrhů právních předpisů

V případě věcných záměrů zákona byla ZZ RIA v souladu s Obecnými zásadami hodnocení dopadů regulace (RIA) zpracována vždy. U návrhů zákonů nebyla ZZ RIA zpracována v 50 % případů, tj. k 39 návrhům. V 17 případech nezpracování ZZ RIA vyplývalo z Plánu legislativních prací vlády, v 17 případech byla udělena výjimka, ve zbylých případech se jednalo o jiné důvody (např. zákon o státním rozpočtu, ústavní zákony či politické důvody). V případě podzákoných právních předpisů převažovaly předklady bez zpracované ZZ RIA. U návrhů, kde není zpracována ZZ RIA, obsahuje zhodnocení dopadů navrhovaného řešení v rozsahu požadovaném Legislativními pravidly vlády důvodová zpráva nebo odůvodnění.

Druh právního předpisu	Se zpracovanou RIA	Bez zpracované RIA
Věcný záměr zákona	2	0
Návrh zákona	39	39
Návrh nařízení vlády	7	49
Návrh vyhlášky	28	122

Tabulka 01. Přítomnost RIA v návrzích právních předpisů

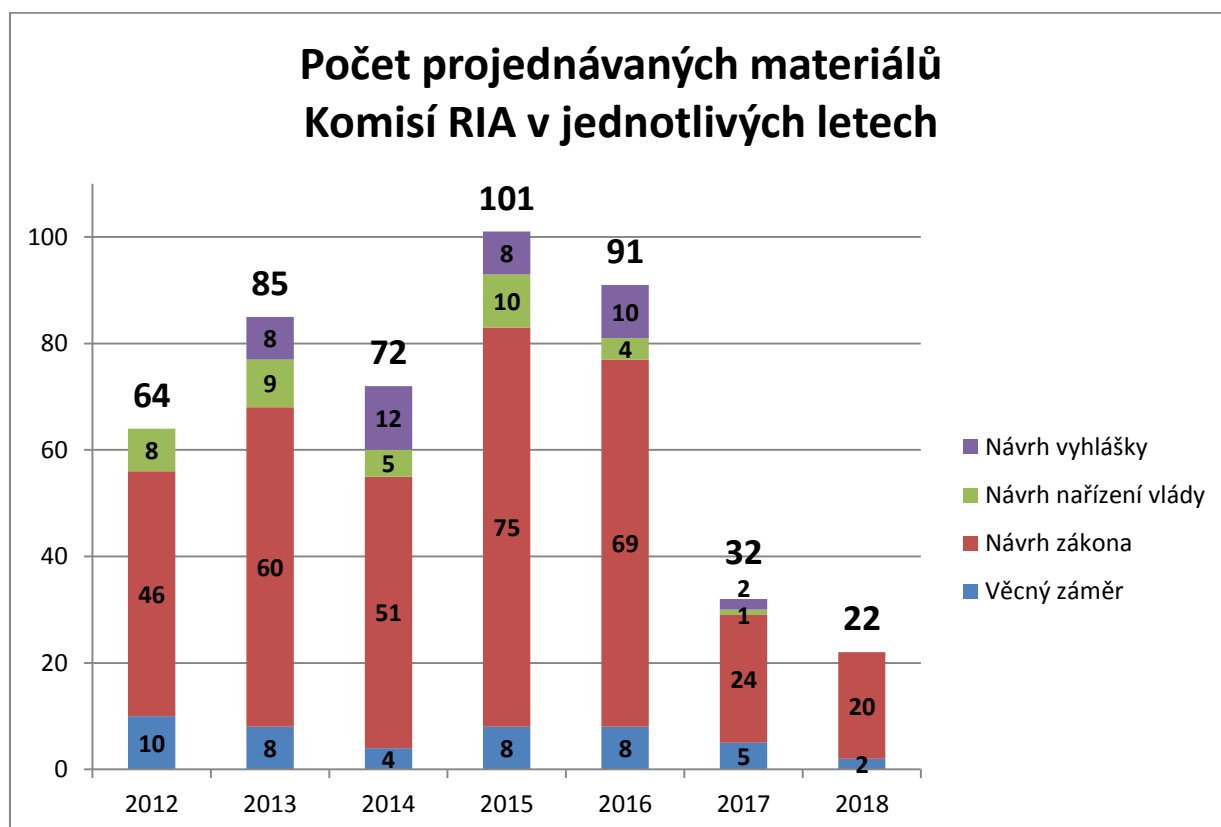
Personální složení Komise RIA

Komise RIA fungovala od počátku roku v celkovém počtu 18 členů. Po rezignaci prof. Ing. Petra Moose, CSc. na členství v Komisi RIA s účinností k 15. 11. 2018 se počet členů snížil na 17. Složení Komise RIA je součástí přílohy č. 3.

Činnost Komise RIA

Komise RIA se v roce 2018 zabývala 22 závěrečnými zprávami RIA. V rámci svých 13 zasedání posuzovala ZZ RIA u 18 návrhů právních předpisů. Další 4 ZZ RIA projednala ve zkrácených řízeních (per rollam). Dohromady se jednalo o:

- 2 věcné záměry zákona;
- 20 zákonů.

Graf 01. Počet projednávaných materiálů Komisí RIA v jednotlivých letech

Z grafu 01 je patrný pokles projednávaných ZZ RIA v posledních dvou letech. Tento vývoj vyplývá zejména z politického cyklu, kdy se přechází mezi dvěma volebními obdobími.

Z metodologického hlediska je třeba upozornit, že počty projednávaných návrhů Komisí RIA v daném roce nevycházejí ze stejné základny jako celkové počty zaevidovaných návrhů právních předpisů (tzv. čj. OVA). V průběhu roku 2018 bylo

komisí projednáváno i několik předpisů zaevidovaných v roce 2017, naopak některé předpisy zaevidované v závěru roku se dostanou na pořad jednání komise až v roce 2019. V případě opakovaných projednání stejného materiálu je vždy započteno pouze první projednání.

Členové Komise RIA se u vybraných návrhů právních předpisů účastnili jejich projednávání i na schůzích Legislativní rady vlády.

V mezinárodním měřítku Komise RIA participuje na činnosti platformy RegWatchEurope.¹ Předsedkyně Komise RIA se v roce 2018 zúčastnila 4 jednání této platformy, během nichž mj. proběhl workshop ke kvantifikaci nákladů a přínosů regulace a došlo k navázání spolupráce s Generálním ředitelstvím pro parlamentní výzkumné služby (EPRS).

Stanoviska Komise RIA

Závěry stanovisek Komise RIA mají ustálenou podobu obsahující jednu ze 4 možných formulací (pracovně označenou příslušným písmenem):

(A) Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh v předloženém znění doporučen vládě ke schválení.**

(B) Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh doporučen vládě ke schválení** za předpokladu zohlednění výše uvedených **doporučujících připomínek.**

(C) Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby projednávání návrhu přerušila za účelem přepracování návrhu předkladatelem ve smyslu výše uvedených zásadních připomínek.**

(D) Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby ve svém stanovisku doporučila vládě návrh neschválit vzhledem k výše uvedeným zásadním připomínkám.**

¹ Jedná se o platformu sdružující subjekty v evropských zemích, které radí vládám v opatřeních k omezení byrokracie a zlepšení kvality právních předpisů. Role a mandáty těchto orgánů se svým rozsahem liší, vesměs jsou ale zapojeny do ex-ante posuzování nových návrhů právních předpisů. Členy jsou v současnosti orgány z České republiky, Finska (Finnish Council of Regulatory Impact Analysis), Norska (Regelrådet), Nizozemska (ATR), Německa (Nationaler Normenkontrollrat), Švédska (Regelrådet) a Velké Británie (Regulatory Policy Committee).

Z grafu 02 je možné vyčíst rozložení jednotlivých typů stanovisek Komise RIA u 22 posuzovaných ZZ RIA v roce 2018.

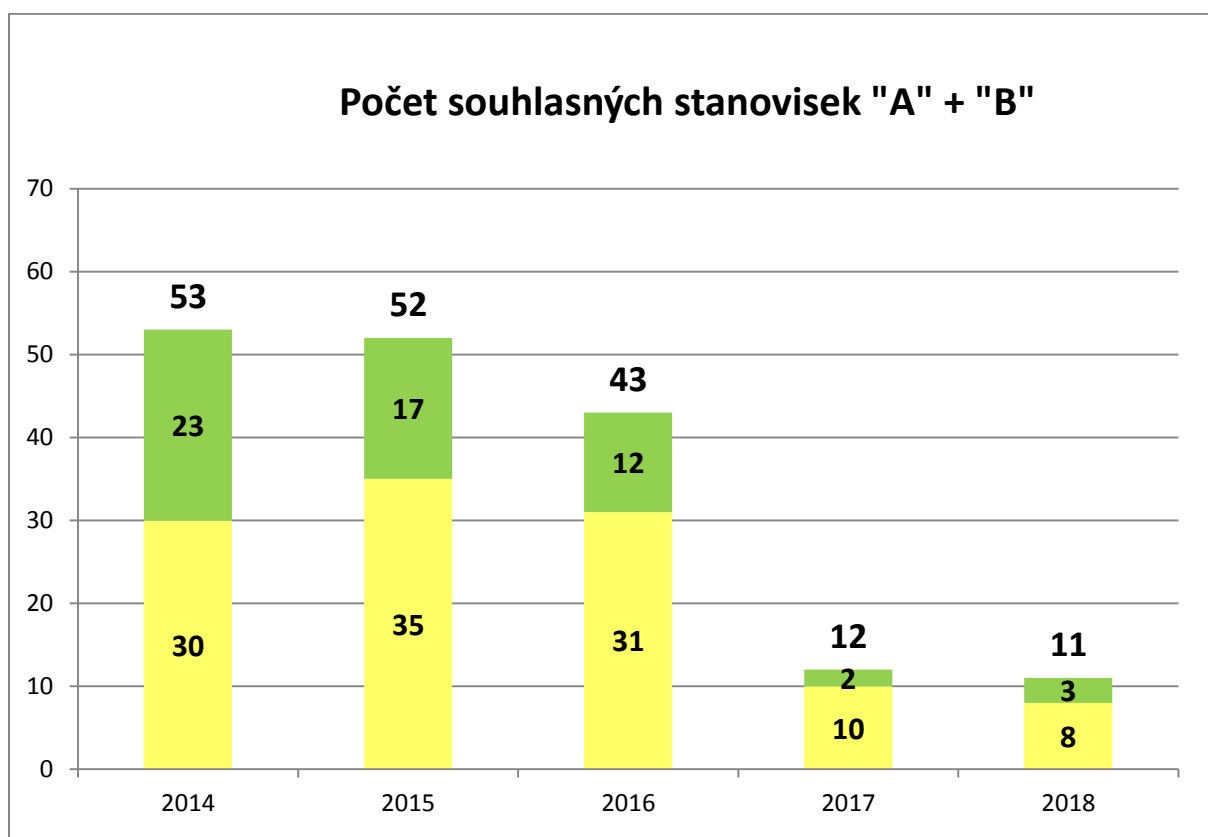
Graf 02. Stanoviska Komise RIA za rok 2018.

Následující přehled (tabulka 02) uvádí pro úplnost souhrn stanovisek Komise RIA ve vztahu k jednotlivým předkladatelům. Nejvíce návrhů pocházelo od MF (celkem 5 návrhů). V případě Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, Komise RIA konstatovala, že předložené hodnocení dopadů regulace nespĺňuje požadavky Obecných zásad RIA. Vzhledem k naléhavosti problému, a jednoznačné politické prioritě a odpovědnosti, Komise RIA nenavrhlala Legislativní radě vlády přerušení projednávání a vzala na vědomí, že legislativní návrh bude dále projednáván. Pro statistické účely je stanovisko uváděno jako „C“.

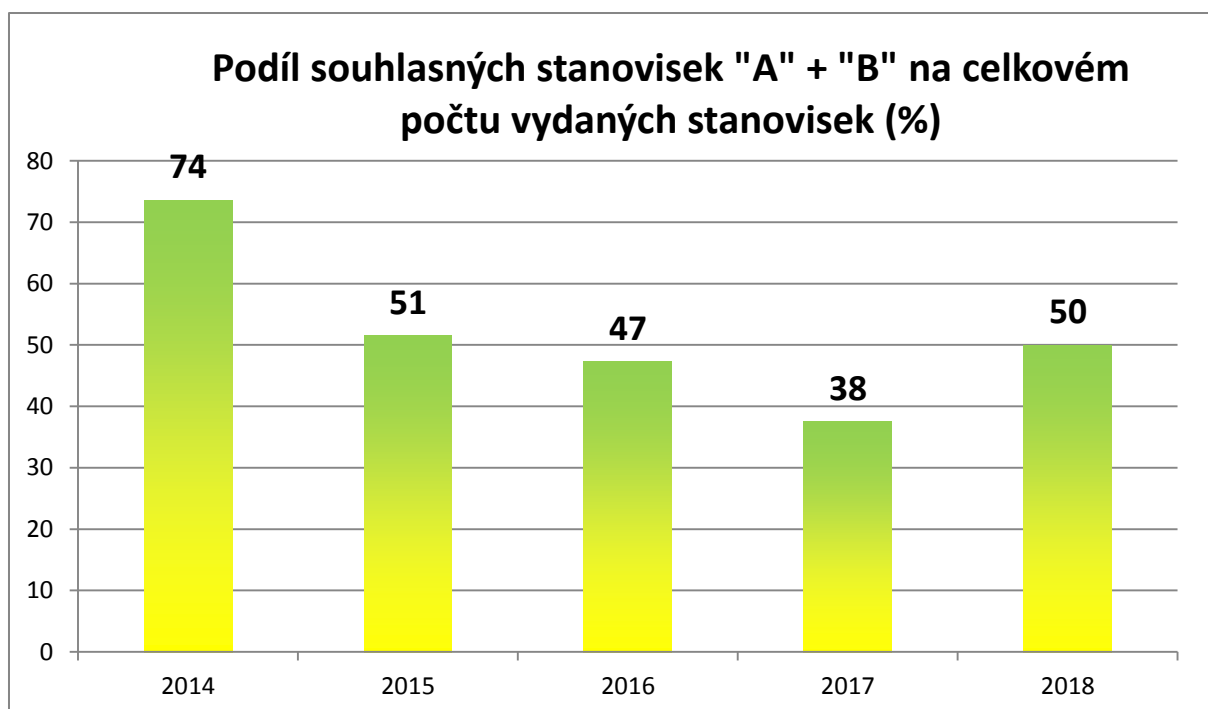
Předkladatel	Projednané návrhy Komisí RIA	Stanovisko Komise RIA			
		A	B	C	D
MD	1	0	0	1	0
MF	5	0	1	4	0
MK	1	1	0	0	0
MMR	1	0	1	0	0
MO	0	0	0	0	0
MPO	3	0	2	1	0
MPSV	3	0	0	3	0
MSp	2	0	2	0	0
MŠMT	0	0	0	0	0
MV	2	1	0	1	0
MZd	2	0	2	0	0
MZe	1	0	0	1	0
MZV	0	0	0	0	0
MŽP	0	0	0	0	0
ČSÚ	1	1	0	0	0
Celkem	22	3	8	11	0

Tabulka 02. Stanoviska Komise RIA dle předkladatelů

Relevantní dlouhodobé časové srovnání naráží na metodické změny, množství a druhy projednávaných návrhů právních předpisů v jednotlivých letech. Komise RIA se v návaznosti na sjednocení závěrů stanovisek pokusila zpětně kategorizovat doposud vydaná stanoviska od roku 2014 tak, aby odpovídala současným ustáleným závěrům stanovisek. Následující dva grafy (03 a 04) uvádějí počet a podíl souhlasných (kladných / doporučujících) stanovisek (tj. „A“ a „B“) na celkovém počtu vydaných stanovisek Komisí RIA za období 2014 – 2018 (viz graf 01). V případě opakovaných stanovisek je započteno pouze první stanovisko.

Graf 03. Počet souhlasných stanovisek.

Graf 04. Podíl souhlasných stanovisek na celkovém počtu vydaných stanovisek.

Výjimky z provedení hodnocení dopadů regulace

V průběhu roku 2018 bylo předsedovi Legislativní rady předloženo ze strany předkladatelů **70 žádostí** o výjimku z provedení hodnocení dopadů regulace, přičemž ve **všech případech bylo předkladatelům vyhověno**.

Celkově se jednalo o výjimky k 25 návrhům zákona, 14 návrhům nařízení vlády a 31 návrhům vyhlášek.